

Факультет
агротехнологій та
природокористування

Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування

ЕКСПЛІКАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКА ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У РОСЛИННИЦТВІ»

1. Профіль дисципліни

Кафедра економіки та підприємництва	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність: 202 «Захист і карантин рослин» Освітньо-професійна програма «Захист і карантин рослин» першого (бакалаврського) рівня Кількість кредитів – 5,0 Загальна кількість годин – 150 Рік підготовки, семестр – за вибором здобувача(<i>рекомендовано на 5-6 семестр</i>) Компонент освітньої програми: вибіркова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська Форма контролю: Д/залік
--	---

2. Інформація про викладачів

Викладач/Координатор освітнього компонента	Сухоставець Андрій Іванович
Профайл викладача -	https://eim.snau.edu.ua/kafedri/ekonomiki/tereshhenko-svitlana-ivanivna/sukostavec-andrij-ivanovich/
Контактна інформація	кабінет 403а економічного корпусу ел. адреса: andrii.sukhostavets@snau.edu.ua
Консультації:	очна - щовівторка 13 ⁰⁰ -14 ⁰⁰ ; онлайн через Zoom, Viber - щосереди з 16.00 до 17.00
Сторінка курсу в Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=689

3. Анотація до дисципліни

Економіка інноваційних процесів у рослинництві – дисципліна, що вивчає економіку виробничих процесів в рослинництві з метою використання студентами отриманих знань в своїй подальшій професійній діяльності.

Вивчення дисципліни дозволить майбутнім фахівцям отримати знання щодо економічно-ефективного ведення виробничої діяльності в рослинництві.

4. Мета та цілі дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетентностей у здобувачів вищої освіти щодо ефективного ведення виробничих процесів в рослинництві з метою раціонального використання ресурсів та максимізації прибутку підприємства.

У результаті вивчення дисципліни «Економіка інноваційних процесів у рослинництві» студенти засвоять необхідні знання, щодо: основ економіки та підприємництва в аграрній сфері України; показників ефективності використання ресурсів в аграрному секторі; витрат виробництва продукції рослинництва; оцінки ефективності діяльності підприємства; основ економіки виробництва окремих видів продукції рослинництва; бізнес-планів виробництва продукції рослинництва та джерела фінансування і державної підтримки аграрної галузі. Це є особливо актуальним на сучасному етапі, коли в Україні відбувається трансформація ринкових відносин в економіці. Саме тому вкрай необхідним є отримання студентами знань в економіці інноваційних процесів у рослинництві.

ДРН 1. Використовувати у роботі знання щодо основ економіки та підприємництва в аграрній сфері України

ДРН 2. Знати та вміти аналізувати показники ефективності використання ресурсів в аграрному секторі

ДРН 3. Знати сутність та вміти аналізувати витрати виробництва продукції рослинництва

ДРН 4. Знати сутність та вміти аналізувати основні показники оцінки ефективності діяльності підприємства

ДРН 5. Знати основи економіки виробництва окремих видів продукції рослинництва

ДРН 6. Знати основи складання бізнес-планів виробництва продукції рослинництва та джерела фінансування і державної підтримки аграрної галузі

5. Організація навчання

5.1. Формат дисципліни

Дисципліна викладається очно для денної форми навчання, хоча за необхідності (карантинні обмеження, тощо) може викладатися дистанційно через систему Moodle та додатків ZOOM, Classroom, Google Meet тощо. Можливим є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.

5.2. Тематичний план початкової дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Теоретичні основи економіки

Тема 2. Підприємство як суб'єкт господарювання

Тема 3. Земельні ресурси та їх використання

Тема 4. Трудові ресурси, продуктивність праці та її оплата

Тема 5. Капітал підприємства

Модуль 2

Тема 6. Інвестиційні ресурси

Тема 7. Витрати виробництва й собівартість продукції

Тема 8. Результати діяльності та економічна ефективність виробництва

Тема 9. Економіка виробництва зерна

Тема 10. Економіка виробництва технічних культур

Тема 11. Економіка виробництва овочів та фруктів

Тема 12. Бізнес-план аграрного підприємства та методика його складання

Тема 13. Кредитне забезпечення та державна підтримка агровиробників

5.3. Методи викладання та форми навчання

<p>Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - словесні (навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, навчальна дискусія); - наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація); - практичні (вправа, дослід, практична робота); - за логікою викладу (індукція, дедукція); - за рівнем пізнавальної активності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі); - інтерактивних методів навчання (інтерактивні технології колективно-групового та кооперативного навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, casemетод, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей); - нетрадиційні методи навчання (викладач як модератор, ігрове проектування).
<p>Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)</p>	<p>Уважне читання конспектів і продумування проблемних питань лекцій, рішення завдань;</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів; - обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача; - підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій; - виконання індивідуального завдання; - використання ПК

5.4. Система оцінювання та вимоги

<p>Загальна система оцінювання дисципліни</p>	<p>Максимально студент може отримати 100 балів за пройдений курс</p>
<p>Система оцінювання кожної активності здобувача вищої освіти</p>	<p>При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.</p> <p><i>Сумативне оцінювання</i> – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль 1, модуль 2), атестація та/або заліку. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.</p> <p>Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.</p>

Шкала оцінювання: національна та ECTS		
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Критерії оцінювання	<p>Підсумковий контроль результатів навчання здійснюється на підставі проведення заліку за однією із форм (тестування, усного опитування, написання письмової роботи) за програмою навчальної дисципліни. Підсумкова оцінка з двох блоків дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час заліку та балів, отриманих під час поточного контролю. Підсумкові завдання дозволяють перевірити розуміння студентом програмного матеріалу. Тестові питання теоретичного та практичного спрямування передбачають вирішення практичних професійних завдань й дозволяють діагностувати рівень підготовки студента та рівень його компетентностей з навчальної дисципліни. Результати складання заліку фіксується у залікову відомість, заліковій книжці, індивідуальному плані студента.</p>	

6. Пререквізити

Попередні вимоги до опанування або вибору початкової дисципліни: без обмежень.

7. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Основні джерела

6.1. Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники:

1. Аграрна економіка: навч. посіб. / В. Я. Білоножка, 1.1. Мостов'як, В. П. Карпенко, С. П. Полторецький, А. П. Березовський; за ред. В. Я. Білоножка. - Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2016.-418 с.
2. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник / В. Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
3. Олійник Т. Г. О-57 Економіка аграрного виробництва: курс лекцій / Т. Г. Олійник, І. О. Мельник, О. А. Горобченко. – Миколаїв: МНАУ, 2019. – 105 с
4. Петрига О. М. Економіка аграрного підприємства: навчальний посібник / О. М. Петрига, Т. І. Яворська, Ю. О. Прус; за ред. О. М. Петриги, Т. І. Яворської. – Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2016. – 498 с.
5. Практичний посібник для фермера (організаційно-економічні та правові аспекти) [Янишин Я. С., Гончаренко Л. В., Мацьків Г. В., Гнатишин Л. Б., Марків Г.В.,

Прокопишин О. С.]. 2-ге вид. перер. і доп. / за заг. ред. Янишина Я. С. Кам'янка-Бузька: КП «Кам'янка-Бузька районна друкарня». 2020. – 420 с.

6.1.2 Методичне забезпечення:

Е-курс: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=689>

6.2 Додаткові джерела:

6. Кропивко М. Ф. Напрями реформування системи управління аграрним сектором в умовах децентралізації влади та розвитку євроінтеграційних процесів. Економіка АПК. 2016. № 6. С. 26-37.
 7. Лупенко Ю.О., Малік М.Й., Вітвіцький В.В. Методичні підходи до оцінки підприємницької діяльності в аграрній сфері економіки. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 56с.
 8. Малік М. Й. Актуальні питання диверсифікації виробництва в аграрній сфері. Ефективна економіка. 2012. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1689>.
 9. Месель-Веселяк В. Я., Федоров М. М. Стратегічні напрями розвитку аграрного сектора економіки України. Економіка АПК. 2016. № 6. С. 37-49.
 10. Перспективні форми організації господарської діяльності на селі: наукова доповідь / [кол. авторів: Ю. О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, В. Я. Месель-Веселяк та ін.]. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2019. 114с.
 11. Розвиток економіки сільського господарства України в 2011-2015 рр.: наукова доповідь / [Гадзало Я. М, Лупенко Ю. О., Пугачов М. І. та ін.] ; за ред. Ю. О. Лупенка. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2016. 546 с.
 12. Проблеми економіки агропромислового комплексу і формування його кадрового потенціалу: монографія [в 2-х т.]. Т.1 / під ред. Саблука П. Т., Амбросова В. Я., Мазнева Г. Є. Київ: ІАЕ УААН, 2000. С. 514.
 13. Прокопа І. В., Бородіна О. М. Взаємопов'язаність аграрного і сільського розвитку / Аграрний і сільський розвиток для зростання та оновлення української економіки: наук. доп. / за ред. чл.-кор. НАН України Бородіної О. М., д-ра екон. наук Шубравської О. В. Київ: НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2018. С. 20–24.
 14. Соціально-економічні умови розвитку аграрного сектору / Рябоконт В.П. // Економіка АПК. - 2021. - № 2 - С. 6
- 6.3 Інформаційні ресурси:
15. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agro.me.gov.ua>
 16. Верховна рада України. Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rada.gov.ua>.
 17. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
 18. Аграрний сектор України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agroua.net>.
 19. Сухоставець, А. (2020). Фінансово-кредитний механізм розвитку діяльності аграрних підприємств. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*, (4 (86), 3-8. Retrieved from <https://snaujournal.com.ua/index.php/journal/article/view/170>
 20. Соколов М. О. Гендерні аспекти підприємницької діяльності в аграрній сфері [Електронний ресурс] / М. О. Соколов, А. І. Сухоставець // Вісник Сумського

національного аграрного університету : науковий журнал. – Сер. «Економіка і менеджмент» / Сумський національний аграрний університет. – Суми : СНАУ, 2019. – Вип. 4 (82). – С. 94-99.

6.4. Програмне забезпечення

1. Стандартні пакети прикладних програм MS Office
2. Програмне забезпечення типу Web 2.0: Google Cloud & Docs – для надання методичних матеріалів, комунікації зі студентами, виконання індивідуального завдання та розміщення завдань.
3. Програмне забезпечення системи дистанційного навчання Moodle 3.11 – для організації дистанційного навчання студентів (доступ до навчально-методичних матеріалів, комунікації з викладачем, здійснення різних видів оцінювання).
4. Програмне забезпечення Zoom Video Communications, Inc. v. 5.6.1 – для організації навчання через відео-зв'язок (за необхідності).